

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 10 października 2008 r.

Jolanta Fedak

DUS-07-443-MJ/08

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 13.10.08.

nr. 5886 podpis. *Borusewicz*

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu RP

Bogdan Borusewicz
Bisnes Prace Senat RP
wpłynęło dn. 14.10.08
nr. 7907 podpis. *B*

W związku z nadesłanym przy piśmie z dnia 30 września br., znak: BPS/DSK-043-859/08, tekstem oświadczenia złożonego przez Pana Senatora Piotra Kaletę podczas 18. posiedzenia Senatu RP, w sprawie rozważenia wprowadzenia przepisu umożliwiającego „wyliczenie podstawy wymiaru emerytury z 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, a nie - jak obecnie – tylko z ostatnich 20 lat”, uprzejmie informuję, że nie znajduję uzasadnienia do podjęcia działań legislacyjnych w kierunku modyfikacji zasad wyboru okresu, z którego ustala się podstawę wymiaru świadczeń dla osób urodzonych przed 1949 r.

Zgodnie z rozwiązaniami przyjętymi w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zmian.), wnioskodawca urodzony przed 1949 r. ma możliwość wyboru zarobków, które mają stanowić podstawę wymiaru jego emerytury lub renty. Za podstawę wymiaru świadczenia może wskazać przeciętną podstawę wymiaru składki w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, przypadających w 20 – leciu poprzedzającym rok, w którym zgłosił wniosek o emeryturę lub rentę. Podstawę wymiaru może też stanowić przeciętna podstawa wymiaru składki w okresie 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu pracy podlegającej ubezpieczeniu.

Wprowadzając - jako podstawową - zasadę ustalania podstawy wymiaru w oparciu o wynagrodzenie z kolejnych 10 lat przypadających w ostatnim 20-leciu, wzięto pod uwagę, że ostatnie 20-lecie przed przejściem na emeryturę lub rentę najbardziej obrazuje wysokość podstawy wymiaru składek wpłacanych na ubezpieczenie społeczne. Ponadto wzięto pod uwagę ograniczone możliwości dokumentowania zarobków z wcześniejszego okresu. Do końca 1990 r. zakłady pracy nie były bowiem zobowiązane do przechowywania dokumentacji płacowej przez

okres dłuższy niż 12 lat. Dopiero od 1 stycznia 1991r. rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 1991r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości (Dz. U. Nr 10, poz. 35) wprowadzono przepis, że okres przechowywania dokumentów placowych, na podstawie których można ustalić podstawę wymiaru emerytury lub renty, jest uzależniony od okresów przewidzianych w przepisach emerytalno-rentowych, określających zasady ustalania podstawy wymiaru świadczeń. Obecnie obowiązek przechowywania przez pracodawcę dokumentacji placowej przez 50 lat od dnia zakończenia pracy przez ubezpieczonego jest zapisany bezpośrednio w ustawie o emeryturach i rentach z FUS (art. 125 a ust. 4).

Tak więc ustalenie podstawy wymiaru emerytury i renty z 10 kolejnych lat wybranych z ostatnich 20 lat stwarza wnioskodawcom najmniej problemów, jeśli chodzi o uzyskanie zaświadczeń o wysokości przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w wybranym okresie. Dla większości osób ten przepis jest korzystny, bo zazwyczaj zarobki rosną wraz ze zdobywaniem doświadczenia zawodowego.

Szczególnie chroniona jest osoba, która z powodu niezdolności do pracy była zmuszona przerwać lub ograniczyć pracę zarobkową. Rencista składający wniosek o emeryturę może za podstawę jej wymiaru wskazać:

- zwaloryzowaną podstawę wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy, lub
- podstawę wymiaru ustaloną na nowo od zarobków uzyskanych w okresie 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z 20-lecia przed przejściem na emeryturę lub z dowolnie wybranych 20 lat kalendarzowych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym.

Jeżeli wniosek o emeryturę zgłosiła osoba, która w ostatnich 20 latach pobierała zasiłek przedemerytalny dłużej niż 10 lat, to za podstawę wymiaru jej emerytury przyjmuje się podstawę wymiaru składek w kolejnych 10 latach kalendarzowych poprzedzających rok, w którym nabyła prawo tego zasiłku. Z kolei osoba, która pobierała świadczenie przedemerytalne, może za podstawę wymiaru emerytury wskazać zwaloryzowaną podstawę wymiaru tego świadczenia albo nową podstawę wymiaru, ustaloną zgodnie z art. 15 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Uwzględniono także sytuację osób, które wysokie zarobki osiągały w różnych okresach, także w pierwszych latach swej pracy. Takie osoby mogą skorzystać z możliwości przewidzianej w art. 15 ust. 6 ustawy i przedłożyć do wyliczenia podstawy wymiaru świadczenia podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych, dowolnie wybranych z całego okresu pracy zarobkowej.

Dzięki wprowadzeniu z dniem 1 stycznia 1999 r. tego przepisu, emerytura może być wymierzona od najwyższych zarobków, jakie ubezpieczony uzyskał w swoim życiu. Ustalanie podstawy wymiaru z tak długiego okresu jest jednocześnie zbieżne z rozwiązaniami przyjętymi w zreformowanym systemie emerytalnym. Wysokość emerytury ubezpieczonych urodzonych po 1948r. będzie bowiem uzależniona od kwoty składek zgromadzonych w całym okresie aktywności zawodowej a nie tylko w jej wybranym, najkorzystniejszym okresie.

Natomiast problem osób, które nie mogą udowodnić wysokości swoich zarobków w okresie zatrudnienia wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury, został pozytywnie rozwiązany w uchwalonej przez Sejm w dniu 4 września br. *ustawie o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych*, którą Senat przyjął bez poprawek w dniu 25 września br.

Tą ustawą, która po podpisaniu przez Prezydenta RP wejdzie w życie 1 stycznia 2009 r., wprowadzono przepisy, że jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Osoby, którym ustalono już podstawę wymiaru emerytury, renty lub kapitału początkowego z uwzględnieniem okresu pozostawania w stosunku pracy, za który nie przedłożyły dokumentów potwierdzających wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek, będą mogły zgłosić wniosek o ponowne obliczenie wysokości świadczenia od podstawy wymiaru ustalonej z zastosowaniem przepisów wprowadzonych ustawą z dnia 4 września br.

Mając na względzie duże możliwości wyboru sposobu obliczenia podstawy wymiaru emerytury i renty, jakie mają osoby urodzone przed 1949 r., jak również zmiany, jakie nastąpiły w sposobie obliczania emerytury dla osób objętych nowym systemem emerytalnym, nie znajduję argumentów, które uzasadniałyby wprowadzenie dalszych preferencyjnych zasad ustalania podstawy wymiaru świadczeń dla osób objętych tzw. starym systemem emerytalnym.

MINISTER
Polina F. Szek